

Faktorprisindex för byggnader (FPI)

2002

PR0502

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Priser och konsumtion

A.2 Statistikområde

Byggnadsprisindex samt faktorprisindex för byggnader

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

A.4 Ansvarig

Statistiska centralbyrån
Programmet för byggande och bebyggelse
Box 24 300
104 51 Stockholm
Kontaktperson: Gunilla Hedengren
Telefon: 08 - 506 948 51
Telefax: 08 - 506 949 05
E-post: gunilla.hedengren@scb.se

A.5 Producent

Statistiska centralbyrån
Programmet för byggande och bebyggelse
Box 24 300
104 51 Stockholm
Kontaktperson: Gunilla Hedengren
Telefon: 08 - 506 948 51
Telefax: 08 - 506 949 05
E-post: gunilla.hedengren@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Skyldighet att lämna uppgifter till denna undersökning gäller enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99 7§) och enligt SCB:s föreskrifter (SCB-FS 1992:13 och SCB-FS 2000:5).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

A.8 Gallringsföreskrifter

ADB-register sparas. Enligt generellt beslut från Riksarkivet (RA-MS 1998:7) kan blanketter gallras om ADB-registren sparas (samtliga uppgifter på blanketterna skall ha överförts till ADB-registren). Tidigare beräkningsunderlag arkiveras (blanketterna sparas ej).

A.9 EU-reglering

Europeiska unionens råd har 1998 antagit en förordning om konjunkturstatistik (förordning nr 1165/98). Förordningen innehåller krav på en kvartalsvis obligatorisk rapportering av faktorprisindex.

Följande variabler skall rapporteras:
index för:

- entreprenörens kostnader
- index för materialkostnad
- index för arbetslöner

Indextalen skall redovisas inklusive löneglidning och exklusive mervärdesskatt.

A.10 Syfte och historik

Ett faktorprisindex är ett index som mäter prisutvecklingen för de olika produktionsfaktorerna i byggverksamheten. Index för de olika produktionsfaktorerna sammanvägs till ett totalindex enligt den kostnadsandel som den enskilda produktionsfaktorn utgör av den totala kostnaden.

Faktorprisindex (FPI) för bostäder exklusive löneglidning och moms avser att mäta förändringar i produktionskostnaden för flerbostadshus, gruppbyggda småhus och jordbruksbyggnader. (I index för tjänstemannalöner är löneglidningen inkluderad.)

FPI för bostäder inklusive löneglidning avser att mäta förändringar i produktionskostnaden för flerbostadshus och gruppbyggda småhus inklusive och exklusive moms.

Beräkningen av faktorprisindex övertogs av SCB 1966 från Kommerskollegium. Prisinsamlingen och viktsystemet till FPI reviderades senast i maj 1984. Närmast föregående revidering baserades på kostnadsstudier från perioden 1968-1971.

A.11 Statistikanvändning

FPI exklusive löneglidning används i beräkningen av pågående priser i byggnadsprisindex.

Nationalräkenskaperna använder FPI exklusive och inklusive löneglidning för fastprisberäkningar av bygginvesteringar i nationalräkenskaperna. Konsumentprisindex (KPI) och producentprisindex (PPI) använder också FPI i sina undersökningar.

Uppgifter om FPI rapporteras till EU enligt Europeiska unionens råds förordning om konjunkturstatistik (förordning nr 1165/98).

Försäkringsbolag använder FPI för skadereglering och för uppräknig av premier.

Jordbruksverket använder FPI för jordbruksbyggnader som underlag för beräkningar och kalkyler.

Övrig användning av FPI är för bedömningar och beslut i samband med den ekonomiska politiken, pris- och kostnadsanalyser, produktions- och investeringsanalyser, avtalsreglering, uppräknig m.m.

Det finns ett programråd för boende, byggande och bebyggelse. I programrådet ingår representanter från Institutet för bostads- och urbanforskning, Finansdepartementet, Sveriges Byggingustrier, SABO, Fastighetsägarna Sverige, Konsumentverket, Boverket, KTH, Hyresgästernas riksförbund och Konjunkturinstitutet. Det finns också en till SCB knuten byggnadsindexnämnd med uppgift att handlägga frågor rörande principerna för beräkning av faktorprisindex och byggnadsprisindex. I nämnden ingår representanter från Svenska Byggnadsarbetareförbundet, Byggherreföreningen, Boverket, Sveriges Byggingustrier, SABO, Finansdepartementet, VVS-Installatörerna, Industrins byggmaterialgrupp, Bygganalys AB och Riksbyggen.

A.12 Upplägning och genomförande

Prisindex ska mäta prisutvecklingen på de produktionsfaktorer som entreprenör och byggherre har i anslutning till ett projekt. Faktorprisindex är sammansatt av en mängd prisindex för varor och tjänster. Alla beräkningar sker i Excel. Prisindex beräknas först för olika produktionsfaktorer; material, arbetskraft, transporter, drivmedel, elkraft, maskiner, entreprenörens övriga omkostnader och byggherrekostnaden. När samtliga beräkningar för kostnadsfaktorerna är klara viktas prisindex samman till ett totalindex för respektive faktormodell.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

En översyn av viktsystem och prisinsamling m.m. pågår.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

De varor och tjänster som ingår i produktionskostnaden för nybyggnad av flerbostadshus, gruppbyggda småhus och jordbruksbyggnader.

1.1.2 Variabler

Inbyggt material och drivmedel: pris inklusive rabatt och skatt
Maskiner: avskrivning för maskiner och utrustning, reparationskostnad, räntekostnad, kostnad för administration

Transporter: avskrivning för tunga lastbilar, räntekostnad, fordonsskatt, försäkring, lön, administration, däck, dieselolja och reparation

Elkraft: energipris inklusive rabatt och skatt samt anslutningsavgift

Löner exklusive löneglidning: avtalsenliga förändringar och sociala avgifter enligt lag och avtal

Löner inklusive löneglidning: faktiskt utbetalda löner kompletterade med förändringen av sociala avgifter enligt lag och avtal

Övriga omkostnader: administration m.m.

Byggherrekostnad: lagfart, inteckningsavgift, kreditivavgift, ränta, projektering, administration m.m.

1.1.3 Statistiska mått

Index (förändringsskattning)

1.1.4 Redovisningsgrupper

Faktorprisindex (FPI) för bostäder (flerbostadshus och gruppbyggda småhus) exklusive löneglidning

Total faktorprisindex

- Entreprenörens kostnader
  - Inbyggt material
  - Arbetslön, exklusive löneglidning
  - Maskiner
  - Transporter, drivmedel och elkraft
  - Övriga omkostnader
- Byggherrekostnader

FPI för bostäder (flerbostadshus och gruppbyggda småhus) inklusive löneglidning

Totalt inklusive mervärdesskatt

Totalt exklusive mervärdesskatt

Därav arbetslön inklusive löneglidning

FPI för jordbruksbyggnader

Total faktorprisindex

- Entreprenörens kostnader
  - Inbyggt material
  - Arbetslön, exklusive löneglidning
  - Maskiner
  - Transporter, drivmedel och elkraft
  - Övriga omkostnader
- Byggherrekostnader

1.1.5 Referenstider

De insamlade prisuppgifterna avser den 15:e i månaden. Priset representerar månaden.

Basår enligt följande:

FPI för bostäder exklusive löneglidning och moms: 1968

FPI för bostäder inklusive löneglidning: 1968

FPI för jordbruksbyggnader: 1980

1.2 Fullständighet

Undersökningen beskriver prisutvecklingen för byggproduktionens olika faktorer för nybyggnad av flerbostadshus, gruppbyggda småhus och jordbruksbyggnader. Motsvarande uppgifter för bl.a. specialbostäder, styckebyggda småhus, lokaler och ombyggnader saknas.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Månatlig avstämning av materialprisindex görs mot branschorganisationerna, vilket ökar tillförlitligheten.

Osäkerhetsmarginaler kan inte anges för de beräknade indexvärdena beroende på att urvalet inte är något sannolikhetsurval.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Viktsystemet bygger på de största entreprenörernas kostnads kalkyler avseende nybyggnad av en- och flerbostadshus. Uppgifterna avser 1980 års produktion. Kostnads kalkylerna ligger till grund för såväl viktsystem som urval av varor och tjänster i FPI. Det faktiska urvalet av produkter har gjorts med hjälp av experter på området. (Urvalet av produkter är inget sannolikhetsurval.) Detaljstudier har gjorts för kostnadsfördelning av underentreprenader, el- och VVS-arbeten. Underlag för byggherrekostnaderna och deras andel av den totala produktionskostnaden baseras på bearbetning av SCB:s byggkostnadsstatistik.

2.2.2 Ramtäckning

Urvalet och vikterna är ursprungligen från 1980 års produktion. En översyn av viktsystem och urval pågår.

2.2.3 Mätning

Prisuppgifter insamlas via skyttelblanketter, prislistor och telefonförfrågningar till företag och energiverk (uppgift om pris, avgift och rabatt). Underlaget är ej heltäckande avseende rabatter. Tidigare bruttoprislistor som utgått har ersatts av genomsnittligt pris till entreprenör under månaden. Ej längre tillåtna riktpreislistor har ersatts med prisinsamling i återförsäljarledet.

Löneuppgifter tas in ifrån arbetsgivar- och arbetstagarpart samt branschorganisationer. Uppgift om förändring av avgifter och skatter hämtas från Svensk Författningssamling.

2.2.4 Svartsbortfall

Obetydligt

2.2.5 Bearbetning

Prisuppgifterna registreras och bearbetas i huvudsak i Excel. Innan uppgifterna registreras sker påminnelser, granskning, rättning och komplettering av

uppgifterna. Ej aggregerade materialprisindex avstäms mot branschorganisationerna (Installatörerna och Sveriges Byggindustrier). Fortlöpande kompletteringar av produkt- och företagsurval görs.

2.2.6 Modellantaganden

Index beräknas som fastbasindex enligt Laspeyres metod. Index påverkas ej av ändrade produktionsmetoder. Om en vara utgår beräknas baspris för den nya produkten med hjälp av den utgående varans prisutveckling.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Ingen redovisning

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

FPI för bostäder exklusive löneglidning och moms: månad och år

FPI för bostäder inklusive löneglidning: kvartal och år

FPI för jordbruksbyggnader: månad och år

3.2 Framställningstid

Ca 15 dagar efter mätmånad för FPI exklusive löneglidning

Ca 1,5-2,5 månader efter kvartalets slut för FPI inklusive löneglidning

3.3 Punktlighet

God

4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Tidigare indexserier som är jämförbara med nuvarande FPI:

Byggnadskostnadsutvecklingen 1910-1934

Byggnadskostnadsindex 1934-1950

Byggnadskostnadsindex för flerfamiljshus av sten 1950-1968

Byggnadskostnadsindex för enfamiljshus av trä 1950-1968

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Uppgifter om FPI ingår i EU:s konjunkturstatistik enligt Europeiska unionens råds förordning om konjunkturstatistik (förordning nr 1165/98).

Harmoniseringsarbete återstår.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Faktorprisindex kan jämföras med byggnadsprisindex. Teoretiskt beskriver skillnaden mellan byggnadsprisindex och faktorprisindex förändringen av de byggnadsproducerande företagens produktivitet/vinst/förlust.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Faktorprisindex publiceras i publikationen Byggindex. Redovisning sker också i Allmän månadsstatistik, Bostads- och byggnadsstatistisk årsbok, SCB:s Indikationer och Statistisk årsbok samt i Sveriges statistiska databaser, som är fritt tillgängliga via internet. På SCB:s webbplats finns en kort presentation av undersökningen, ett par tabeller och ett diagram.

5.2 Presentation

I publikationen Byggindex publiceras diagram och analyser av hur olika kostnadsfaktorer inverkat på FPI:s utveckling. Tabelldelen i Byggindex består av ca 20 sidor och innehåller utöver FPI även entreprenadindex E84, konsumentprisindex (KPI), arbetskostnadsindex (AKI) m.m. Publikationen innehåller också textavsnitt som belyser byggandet. Distribution av publikationen sker via tre distributionskanaler, SCB:s publikationstjänst, Svensk Byggtjänst och Byggförlaget.

5.3 Dokumentation

Byggnadsindex för bostäder (SOU 1971:79 Delbetänkande av Byggnadsindexkommittén).

Byggnadsindex för husbyggnad och anläggningar (SOU 1976:13 Slutbetänkande av Byggnadsindexkommittén).

Protokoll från den till SCB knutna Byggnadsindexnämnden (Byggnadsindexnämnden bildades 19730401 och har i uppgift att handlägga frågor rörande principerna för beräkningarna av faktorprisindex och byggnadsprisindex. Nämnden sammanträder ca två gånger per år).

Dokumentation i SCB:s dokumentationssystem SCBDOK.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Data finns i excelfiler fr.o.m. år 1987.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontakta Gunilla Hedengren vid SCB, telefon: 08 - 506 948 51, e-post: gunilla.hedengren@scb.se.